

SZAKDOLGOZAT

MŰLEÍRÁS

Börcz Ádám

2024

Magyar Agrár- és Élettudományi Egyetem
Kaposvári Campus
Rippl-Rónai Művészeti Intézet
Mozgóképkultúra és médiaismeret alakképzési szak

Engedd, hogy boldog legyen

Belső konzulens: Rumann Gábor
művésztanár

**Belső konzulens
intézete/tanszéke:** Média Tanszék

Készítette: **Börcz Ádám**
DW5H5N
nappali tagozat

Kaposvár

2024

Tartalomjegyzék

1. Bevezetés	2
2. Az ötlet	3
3. Inspiráció	5
4. Történet	7
5. Karakterek	9
6. Színészválasztás	12
7. Látványvilág	17
8. Helyszínválasztás	19
9. Operatőri munka	20
10. Forgatás	22
11. Utómunka	28
11.1 Vágás	28
11.2 Hangutómunka	28
11.3 Color grading	29
11.4 Filmzene	29
12. Összegzés	30
13. Köszönetnyilvánítás	31
14. Képjegyzék	32
15. Tartalmi kivonat	34
16. Nyilatkozatok	35

1. Bevezetés

Engedd, hogy boldog legyen című diplomamunkám, egy 23 perc hosszúságú játékfilm. Műfaját tekintve dráma. A film főszereplője, Végvári Anna, egy 24 éves feltörekvő színésznő, aki a közelmúltban egy csúnya szakításon esett át volt barátjával, Dobi Lénárddal. A pár egymástól való teljes elszakadása azonban nem olyan egyszerű, mivel van egy közös gyermekük Olivér. Anna jelenleg egy számára nagy ugródeszkát jelentő sorozat főszereplője, ám ez a munka rengeteg idejét veszi el. Eleinte csak Lénárdra volt kevesebb ideje, de később már kisfiukra sem nagyon tudott időt szakítani, Lénárd különválást javasolt mivel korábbi jelzéseit és beszélgetéseiket szerinte Anna figyelmen kívül hagyta, Lénárd számára pedig a legfontosabb a gyermek. Anna, a gyermekre fordított idejéről szóló sokadik kérés és veszekedés után Lénárd a különválást javasolta. A megállapodás arról szólt, hogy amíg Anna be nem fejezi a sorozatban való munkáját, addig Olivér az apjával lesz külön. Lénárd viszont az idő előre haladtával Anna ellen kezdte hangolni kisfiát, amit Anna észre is vett amikor találkozott Olivérrel. Erre a lány válasza az volt, hogy elvitette Olivért a szüleihez, hogy addig semleges helyen legyen, míg le nem ülnek beszélni. Lénárd rövidesen válasz lépést indított és ezen a ponton kapcsolódunk be a történetbe, amikor is Anna egy fárasztó forgatási nappal ér haza és a postaládájában egy gyermek elhelyezési perről szóló papír fogadja. A történet innen kezdve elindul azon az úton, melynek végén Annának szembesülnie kell a valósággal, hogy gyermek és a karrier nem összeegyeztethetőek. Persze jódarabig próbálja tagadni és nem elfogadni. Érik különböző külső behatások is, amik egyik vagy épp másik irányba terelnék többek között barátnőjétől, Henitől vagy rendezőjétől Szabítól. De említhetném édesanyját is vagy akár a saját lelkiismeretét. A film végén Anna rászánja magát a döntésre azzal kapcsolatban, hogy elinduljon-e a gyermekéért való harcba, vagy lépjen vissza és maradjon a karrierje mellett.

Írásom az ötlet megszületésétől a film elkészültéig követi végig az alkotói folyamatot, a pozitív és negatív tapasztalatokkal.

2. Az ötlet

1. ábra Edvi Henrietta

A színészi szakmát mindig is nagyra becsültem. Ezért egy idő után már kezdett kristályosodni, hogy a főszereplőm egy színész lesz. Ezen a vonalon elindulva el is kezdtem agyalni és megszületett egy szinopszis rengeteg jegyzettel. Ezen történet főszereplője szintén egy Anna nevű színésznő volt, akit a megfelelési kényszere kergetett volna drogfüggőségbe. Eleinte láthattuk volna, hogy nyugtatókkal kezdi, aztán az egyre erősödő szorongása oldására könnyűdrogokkal kísérletezik, majd mikor

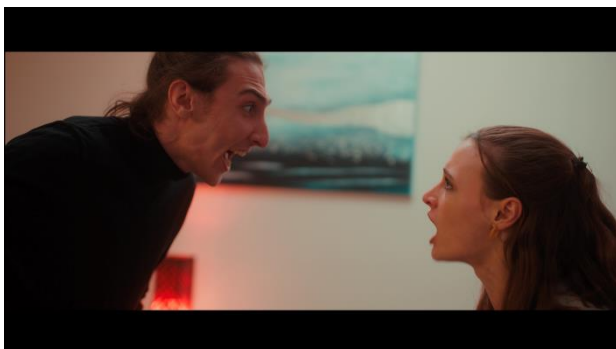
egyre rosszabban teljesít, elérte volna a pontot, ahonnan már nincs visszaút. A nyáron a K.M.H. Film, *Marsra Magyar!* című sorozatának előkészítési, illetve forgatási fázisában voltam gyakorlaton, ahol megismerkedtem a sorozatban játszó egyik színésznővel, Edvi Henriettával. Heni 2016-ban végzett Kaposváron, színművészként. A forgatás alatt Heni lelkileg elég megviselt állapotban volt, amikor nem forgatott, a bíróságon ült. Megtudtam tőle, hogy épp egy gyermekelhelyezési perben küzd azért, hogy nála maradhasson a kislánya. Ebben a nehéz időszakban olyan is előfordult, hogy a gyermekét is magával kellett vinnie a tárgyalásra és a forgatásokra is, mert nem tudta másra bízni.

Ez a behatás volt, ami arra készítetett, hogy elkezdjek foglalkozni egy olyan témával, ami régóta érdekel. Egy válást én is átéltem 5 évesen. Akkoriban még nem igazán fogtam fel, hogy mi történt. Csak az tűnt fel, hogy édesapám egyik napról a másikra már nincs velünk, mi pedig elköltöztünk édesanyámmal. Persze furcsa volt a helyzet, de akkor inkább egy apa nélküli kalandnak éltem meg anyával. Sok év elteltével valahogy előkerült ez a téma, egyik édesanyámmal való beszélgetésünk során és akkor említette, hogy az óvónők nagyon észrevehetően látták rajtam, hogy valami nem oké otthon. Elmondásuk szerint én mindig vidám voltam, mindenkivel játszottam sokat nevettem. Aztán ez teljesen átfordult abba, hogy egyedül ülök a sarokban és nem szólok egy szót se egész nap. Ettől a pillanattól kezdve érdekelnek az emberi elszakadás történetek. Talán ezért volt rám ekkora hatással Heni története is.

Ezen a ponton végre megfogalmazódott bennem, hogy mit szeretnék elmesélni a diplomamunkámban. Azt tudtam, hogy nem teljesen Heni történetét szeretném elmesélni, többek között ezért lett bő tíz évvel fiatalabb Anna karaktere. Emellett csak magát az élethelyzetet emeltem át a filmembe, hogy egy színésznő, egy forgatás közepén gyermekelhelyezésbe keveredik. Innen elkezdődött az ötletelés. Szeptemberben megszületett a szinopszis, majd szépen sorban a többi előkészületi dolog.

Október végén, mikor már úgy éreztem, hogy elég dolog van a kezemben, felhívtam Henit. Ez már az a pont volt, ahol mindenképp szerettem volna engedélyt kérni tőle, még ha a filmben meg sincs említve, hogy kiről íródott. Nem mondom, meglehetősen izgultam, hogy mit fog mondani. Úgy gondoltam, hogy ha nemet mond, akkor ebben az évben nem is diplomázok, mert már nem lenne elég időm változtatni valami teljesen más témára. A beszélgetés jó hangulatban zajlott, Heni megköszönte, hogy megkerestem, áldását adta a dologra. Egy kitétele volt, hogy ha elkészül akkor mindenképp küldjem el neki. Itt érdemes megjegyezni, hogy Anna barátnője nem véletlenül kapta a Heni nevet.

3. Inspiráció

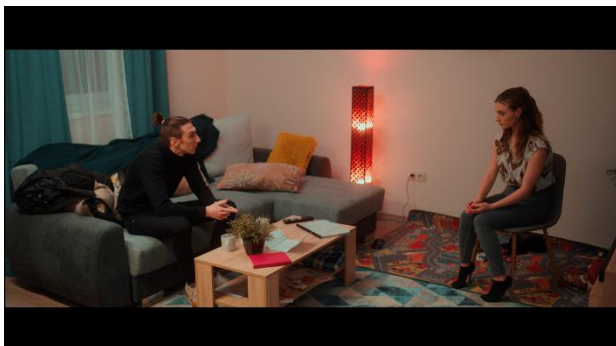

2. ábra Labán Roland, mint Dobi Lénárd és Juhász Jázmin, mint Végyvári Anna, werk fotó, saját

3. ábra Jelenet a *Marriage Story* című filmből

Október elején, mikor már kezdtem egyre tisztábban látni, hogy mit szeretnék, elkezdtem inspirációt gyűjteni. A legfőbb inspirációmról nem is tudtam, hogy egyáltalán inspirációm. Mikor a treatment-en dolgoztam, akkor magam elé vizionáltam a film közepe tájékán egy nagy veszekedős jelenetet. Majd valamikor ekkor tájt, ettől teljesen függetlenül megnéztem a *Házassági Történet* című filmet.

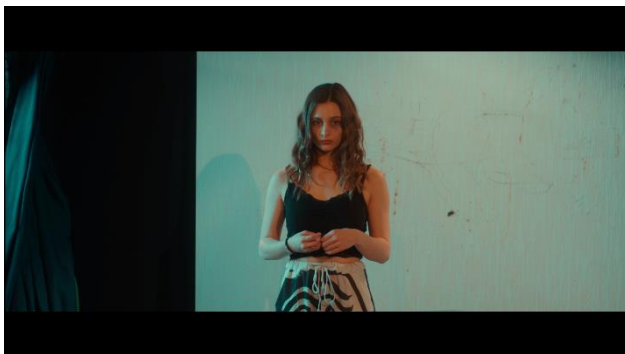

4. ábra Labán Roland, mint Dobi Lénárd és Juhász Jázmin, mint Végyvári Anna, werk fotó, saját

5. ábra Jelenet a *Marriage Story* című filmből

A film nézése közben jöttem rá, hogy rengeteg ponton hasonlít a két film egymáshoz. Tanulmányoztam a karakterek fejlődését, illetve többször tanulmányoztam a veszekedős jelenet, ami szerintem nagyon átgondoltan és precízen van fényképezve és koreografálva.

6. ábra Juhász Jázmin, mint Végvári Anna, werk
fotó, saját

7. ábra Jelenet a *Marriage Story* című filmből

Emellett próbáltam a saját halvány emlékeimből táplálkozni, amik még bennem maradtak szüleim válása óta, illetve sokat beszélgettem édesanyámmal a tapasztalatairól abból az időszakból.

8. ábra Jelenet a *Kramer kontra Kramer* című
filmből

Dudás Balázs ajánlotta, a *Kramer kontra Kramer* című filmet, ami szintén hasonló témával foglalkozik. Itt is egy család szétesése a téma. Egy anya belekeseredik abba, hogy állandóan otthon kell lennie háztartásbeliként, ezért egy nap erőt vesz magán és férjét, valamint kisfiát hátrahagyva elmegy. Ez is nagy segítség volt, a pár közötti kapcsolat kialakításában.

4. Történet

Amikor nekiláttam a történet kidolgozásának, tudtam, hogy szeretnék elrugaszkodni az inspirációmtól. Ahogy fentebb említettem is, csak Heni élethelyzetét szerettem volna átemelni. Minden mást én szerettem volna hozzátenni. Persze beszéltem erről is Henivel is. Általános dolgokról megkérdeztem, hogy milyen így dolgozni vagy hogy hogyan osztja be az idejét a színház és a forgatások mellett, hogy legyen ideje kisfiára. Sok jó tanáccsal látott el, illetve kiemelte, hogy azért ez nem ennyire fekete-fehér, hogy vagy gyerek vagy a karrier. Ezek tudatában álltam neki a történet megírásának és próbáltam megnehezíteni a főhős dolgát a döntéshozatalban.

Szerettem volna minél több kört futni a forgatókönyv verziókkal és minden oktatóval konzultálni, akivel csak lehetett. November elejére lett kész az első draft. Ez még jóval karcsúbb volt, a véglegeshez képest. Ez mindössze 18 oldal volt és még én sem voltam vele megelégedve. Őszintén megvallva, kicsit sokat húztam az időt. Rengeteget jegyzeteltem magamnak és agyaltam, hogy hogyan legyen vezetve a történet, mikor mi történjen és hogy tud majd a lehető legjobban építkezni. Viszont az első kollektív diploma konzultáció előtti hétvégén jutott eszembe, hogy oda már kéne vinni minimum első verziós forgatókönyvet, ezért kicsit pánikolva, elkezdtem megírni az első verziót, ami a jóslatom szerint nem is szerepelt túl jól. Világossá vált az is, hogy a gyermeknek bele kell kerülnie a filmbe. Az oka amiért nem akartam beletenni, pusztán annyi volt, hogy nem voltam benne biztos, hogy a gyerekszínésszel való rendezői munkát megtudnám-e ugrani. Ez egy nagy kihívás volt, de végül szerintem kitudtam hozni a maximumot a gyerkőcből és magamból is. Visszatérve a konzultációra, pontosan tudtam, hogy mik a hibái annak a félkész könyvnek, mindennel tisztában voltam egész egyszerűen ennyi idő alatt ilyet tudtam összehozni. Nem kifogásokat keresek, túl sokáig tervezgettem és későn álltam neki írni. De úgy gondoltam, hogy ha minél jobban felvagyok készülve az első verzió megírására, annál kevesebbet kell majd később változtatni. Végül a konzultáció után újra nekiestem és így, hogy volt rá időm sikerült egy 27 oldalas monstrumot írnom. Eleinte szerettem volna húsz perc, vagyis húsz oldal körül megállni, aztán egy ponton ezt már elengedtem és úgy voltam vele, hogy mindent kiírok magamból, ami jön.

Időközben íródtak a további verziók. A második verzió már magában foglalta, a veszekedős jelenetet, amivel végig a legtöbbet foglalkoztam. Szerettem volna nagyon jól felépíteni. Az ott elhangzó dialógokon is rengeteget agyaltam, hogy a lehető legéletszerűbben hangozzanak. Eközben hol csökkent az oldalszám, hol picit visszahízott. Végül a negyedik draft

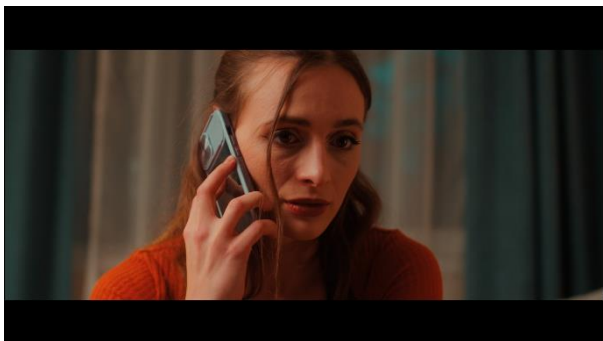
alapján forgattuk a filmet. Ez január elejére készült el. Erre már nem igazán jött semmi olyan egybehangzó visszajelzés, ami lehetséges probléma lehetett volna. Illetve ez ismét egy visszajelzés volt magamnak, hogy sikerült írás téren fejlődnöm. Minden félévben próbálok a lehető legkevesebb draftból eljutni a végleges verzióig, amiből már tudunk forgatni. Ez először a nyolcadik draft volt, majd egy félévvel később a hatodik ez pedig ahogy már említettem a negyedik. Persze nem arra törekszem, hogy nehogymint átlépjem az előző számot, nyilván, ha kell több verzió és attól javul a könyv, akkor írok újabb verziót, de jó látni, hogy most már negyedik átalakításra kész könyvet tudtam produkálni.

Ami még sokáig egy dilemma volt az a film befejezése. Már az ötletelés első időszakában felmerült bennem, hogy nyitott véget hagyok, ami sokszor mégis átalakult hagyományos lezárássá. Majd jött az ötlet, hogy mi lenne, ha ott hagynám nyitva a végét, mielőtt felhívja az ügyvédet. Pontosabban ebben a verzióban még nem volt benne egyáltalán, hogy felhívja Anna az ügyvédet, hanem csak azt láttuk volna, hogy ül és őrlődik mit tegyen. Majd hirtelen megmozdul, ahol elvágódott volna a kép. Így nem tudtuk, hogy a telefonért nyúl vagy pedig elsétál, azaz a karrier mellett marad. Viszont több visszajelzést kaptam szaktársaktól, oktatóktól és más ismerősöktől, hogy ez túl nyitott. Jobban átgondolva be kellett látnom, hogy ez igaz, így kerekedett ki a film vége úgy, ahogy most is látni lehet. Anna a kanapén ülve őrlődik, hogy harcba induljon-e kisfiáért, amit az szimbolizál, hogy felhívja az ügyvédet, vagy maradjon a színészetnél. Végül látjuk, hogy felhívja, azonban azt nem tudjuk, hogy majd, ha egyszer véget ér a per, akkor övé lesz-e Olivér. Ezen a ponton bíztam a nézőre, hogy döntse el az alapján, ahogy a filmben megismerte Annát, illetve az ellene felhozott észérvek alapján, hogy vajon Olivér hozzá kerül vagy Lénárddal marad.

Idő közben egy szakemberrel is beszéltem, hogy a gyermek elhelyezésnek milyen feltételei vannak, hogy működik. Emellett ismét édesanyámhoz is fordultam, hogy meséljen kicsit náluk, hogy volt, amikor édesapámmal váltak.

Még nem volt szerencsém ennyi ideig foglalkozni egy forgatókönyvvel, mivel a félévi munkáink írásával maximum két és fél hónapot van időnk bíbelődni. Most viszont sikerült igazán elmerülnöm a történetben. Kicsit olyan is volt, amikor befejeztem, mint amikor a saját gyermeke felnőtt lesz és kirepül otthonról. Előtte hónapokon át formálgattam, alakígtattam, most meg egyik napról a másikra már nincs mit tenni vele. Kész van.

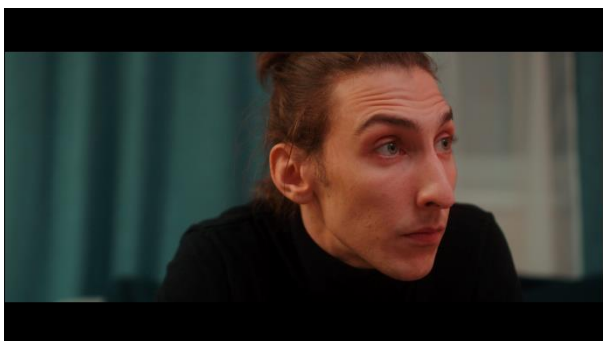
5. Karakterek

9. ábra Részlet a 4. jelenetből, saját fotó

Főhősünk a fiatal színész, Anna. Nincs ideje semmire, állandóan rohan valahova és ha épp akad egy kis szabadideje akkor is szöveget tanul vagy valamit próbál. A történet szerint Anna még épp csak kicsit több, mint fél éve diplomázott ezért még erősen érezhető rajta az egyetemi lét, függetlenül attól, hogy Olivér az egyetemi évei elejétől

vele volt. Anna fiatalkorában nagyon elvult veszve, nem tudta mihez kezdjen életével. Nem igazán érdekelte semmi, majd rátalált a színészetre. Középiskolai tanárai is bíztatták, hogy érdemes lenne ezzel foglalkoznia. Ezután jelentkezett egyetemi színészképzésre. Annát egy karrierista nőnek alkottam meg, emiatt nagy a húzása a színészet felé, mert ebben találta meg önmagát. Ezt az Anna és Szabi közti öltözői beszélgetésben próbáltam megjeleníteni. Ha nem játszhat úgy érzi nincs is értelme, hogy létezzen, mivel semmi mással nem tud hozzátenni a világhoz.

10. ábra Részlet a 7. jelenetből, saját fotó

Lénárd és Anna együtt nőttek fel, hisz már általános iskola első osztálya óta ismerik egymást és eleinte legjobb barátok voltak, ami egészen középiskoláig nem is alakult szerelemmé, de nagy különbségek vannak kettejük között. Lénárd elég csonka családban nőtt fel, aminek köszönhetően nagyon próbál vigyázni Olivérre, hisz apja még csecsemő

korában meghalt, nagybátyját, aki pedig apja helyett apja volt, 10 éves korában elvitte a daganat. Apja hiánya, a cselekedeteit erősen meghatározó elem. Betegesen szeretne irányítani mindent, mert úgy érzi, ha mindent ő irányít akkor nem lehet baj. Emellett sokkal másabb a gondolkodása és a világhoz való hozzáállása, mint Annának. Anna általában spontán és sok esetben meggondolatlan, míg Lénárd mindig mindent előre kigondol. Lénárd tényleg jót akar kisfiának azzal, hogy próbálja távol tartani anyjától, azonban van egy elszólása a veszekedésük közben, miszerint ő is csak próbál úgy tenni, mintha jó apa lenne. Nem biztos magában és abban, amit tesz, de mindig kösziklaként viselkedik, ha valaki az érzéseiről beszélne vele. Ettől

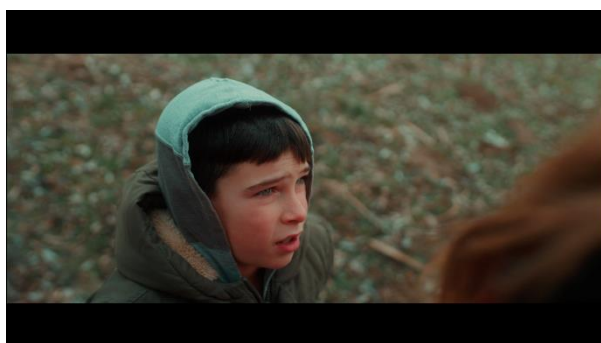
függetlenül őt is megviseli az egész herce-hurca ami Annával és Olivérrel van és már ő is kezd belefáradni, pont úgy, mint Anna.

11. ábra Részlet a 3. jelenetből, saját fotó

Heni, Anna legjobb barátnője. Jogot tanul és mániája, hogy gyerekekkel foglalkozzon. A nevén kívül semmi mást nem örökölt a valódi Henitől. Csecsemőkorában őt eldobta magától anyja, majd örökbe fogadta a jelenlegi családja. Nagyon jó kapcsolatot ápol örökbefogadó családjával, viszont azt sosem tudta feldolgozni, hogy valakinek nem kellett.

Ebből kifolyólag egy nagyon-nagyon nehezen lerombolható falat húzott maga elé, amin senkit nem enged át. Attól fél, hogyha valakit közel enged magához és megnyílik előtte érzelmileg, akkor megint “kidobják” és otthagyják. Ezért tanul gyermekjogi szakjogásznak, hogy foglalkozhasson rossz sorsú gyermekekkel és segíthesse őket. Ezért volt nagy hatással, amikor megtudta, hogy lépcsőházukba költözött Anna és Lénárd gyereket várnak. Csodával határos módon Annának már előtte is elkezdett megnyílni Heni, azonban miután megtudta, hogy baba is van a dologba, nagyon a szívébe zárta Annát. A filmben is végig Anna mellett áll és próbálja támogatni, ahogy csak tudja. Lénárddal alapvetően nincs semmi hatalmas gondja, viszont a srác előtt sose bontotta le azt a láthatatlan falat.

12. ábra Részlet a 10. jelenetből, saját fotó

Olivért egy ártatlan kisfiúnak szántam, aki igazából nem nagyon érti, hogy mi történik körülötte, de azért az feltűnik neki is, hogy valami nincs rendben a szüleivel. Nem húz sem az apja, sem az anyja felé és különösen fiatal koránál fogva elég könnyen manipulálható is, amit például Lénárd ki is használ, az Anna elleni csatározásban. Olivér

egy ideje már a nagyszülőknél van, ahol eleinte szerette az ottlétet, viszont most már szeretne hazajönni, hogy láthassa szüleit. Valamilyen szinten Olivér egy kicsit én vagyok a történetben. Hasonló helyzetben voltam én is, amikor a szüleim váltak. Próbáltam a lehető legtöbb dolgot beletenni ebbe a kisfiúba, ami bennem is megvolt akkoriban.

13. ábra Részlet a 12. jelenetből, saját fotó

Szabi, Anna rendezője, ha úgy tetszik főnöke. A karakter egy feltörekvő rendező, aki korábban indie projektekben vett részt, most viszont megkapta első nagy lehetőségét. Próbálja összefogni a sorozat készítését amennyire tudja. A stábból mindenki szereti, nincs róla senki rossz vélemény. Annával különösen jó kapcsolatot ápolnak, azonban

idővel rájön, hogy valahogy választás elé kell állítania Annát, mert az otthon zajló dolgok most már a forgatáson való teljesítményére is hatással vannak. Persze próbálja finoman kezelni a dolgot, amennyire tudja, mivel Annával már-már tényleg baráti kapcsolatuk van viszont muszáj szétválasztania a barátságot a munkától. Ezért finoman utalgatva, nem teljesen egyértelműen kimondja a lánynak, hogy vagy ez vagy az és döntsön minél hamarabb.

Anna édesanyja, Anita. Csak hangban jelenik meg, viszont végig egyfajta szellemként mindig ott van lányával, aki mindig emlékszik szavaira. Anita és Anna nagyon szoros kapcsolatban vannak. Zongoraművész révén nagyon büszke lányára, hogy ő is a művészetet választotta szakmájául. Azonban bármennyire is szereti és támogatja lányát, Lénárdhoz is egyenlő félként áll. Éppen ezért mondja el a fiúnak, hogy Olivér Annával van, amikor épp sütit szeretnének csinálni. Anna felé is többször jelzi, hogy Lénárdnak ugyanolyan joga van látni a fiát, ezért nem titkol előle semmit, ami Annát sokszor idegesíti.

6. Színész választás

14. ábra Én és Juhász Jázmin 2023-as
vizsgafilmem forgatásán, werk fotó, saját

fontos már az elején egy kapcsolatot kialakítani, ami a forgatásig tud épülni. Kell egyfajta bizalom és elkell tölteni annyi időt együtt, hogy mindketten megnyíljatok. Így a forgatáson is sokkal könnyebb a munka.

Most viszont szerettem volna még inkább belevonni a színészeket a film előkészítésébe. A korábbi félévek során miután megkerestem őket, küldtem nekik karakter leírást, illetve forgatókönyvet. Utána párszor beszéltünk telefonon, ahol közösen átbeszéltünk mindent, majd a forgatás előtti este ismét egy nagy átbeszélés, amit egy rövid próba követett, másnap pedig már élesben. Persze ez köszönhető annak is, hogy a féléves munkák elkészítésére körülbelül három hónap áll rendelkezésre és nem mindig van idő arra, hogy személyesen találkozzunk, hisz sok esetben színész hallgató társainkkal forgatunk, akiknek szintén véges az idejük. Most viszont próbáltam minél többször találkozni velük és beszélni a könyvről. Küldtem nekik karakter leírást, amire reagáltak, ők is tettek bele vagy épp vettek el. Velük közösen szerettem volna kitalálni a saját karakterüket. Amikor pedig nagyjából összeállt a könyv, (ami nagyjából decemberre tehető, onnan már nem történt lényegi változás a januári végleges verzióig) nekiláttunk a próbáknak.

Mindig sikerül jó kapcsolatot kialakítani a színészeimmel. Nagyon fontosnak tartom, hogy jól érezzék magukat. Sokszor kiemelem, hogyha bármi gondjuk van vagy kényelmetlenül érzik magukat, akkor jelezzenek. Örömmel mondhatom, hogy minden színésszel, akivel eddig forgattam most már baráti kapcsolatot ápolok. Senkinek sincs negatív élménye. Szerintem nagyon

15. ábra Juhász Jázmin

Mondhatom, hogy nem szokványos módon választottam főszereplőt a filmemhez. Sokan butaságnak is tarthatják, nem fogok ellent mondani. Már azelőtt megvolt a főszereplőm, mielőtt bármilyen konkrét ötletem lett volna. Juhász Jázmin, jelenleg ötöd éves színész hallgatóval, már a harmadik közös projektem a diploma munkám. Eredetileg a másodéves téli kipakolásra készült filmem főszereplője volt, ahol már nagyon egymásra találtunk és jól működött a közös munka. Majd a rákövetkező tavaszi félévben ismét együtt dolgoztunk, mivel az előző féléves filmem folytatását készítettük. Ekkor már bőven gondolkodtam, hogy mit fogok csinálni a diplomára, de bármi életképes gondolattól még nagyon messze voltam.

Éppen a tavaszi filmünk forgatásának közepén

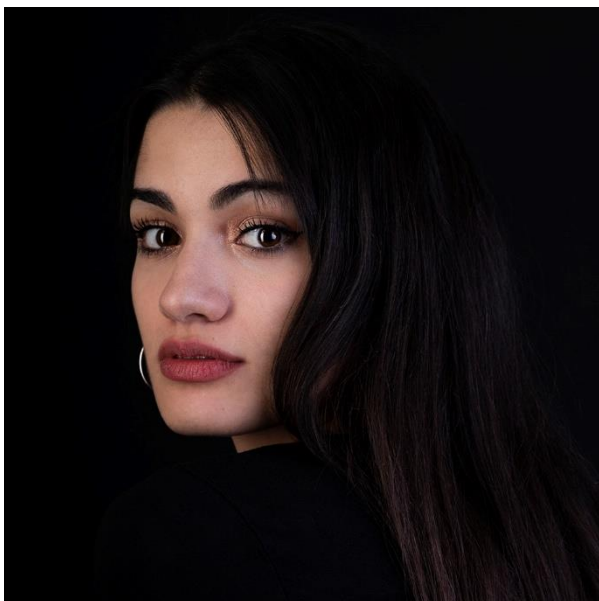
fogalmazódott meg bennem, hogy mi lenne, ha Jázmint kérném fel főszereplőnek, hisz nagyon jó a dinamikánk és kifejezetten tehetségesnek tartom. Így hát kaptam az alkalmon és az egyik este, a forgatás befejeztével beszéltem vele. Nem mondom, hogy nem voltak bennem kételyek, hisz semmit nem tudtam neki mondani, hogy mi lesz ez. Szerencsére vakon megbízott bennem és boldogan elvállalta, amiért most is nagyon hálás vagyok neki. Innentől kezdve tudtam, hogy mindenképp női főszereplős filmben gondolkodom.

16. ábra Labán Roland

Mikor már megvolt, hogy Jázminnal dolgozom elkezdtem gondolkodni, hogy kivel tudna jól együttműködni. Először még a júliusban elindult elvetélt ötletemhez kerestem mellé egy drogdíler barátot. Mindenképp szerettem volna az osztályából választani. Kértem is Nádas Dávidtól vizsgafelvételeket, az osztályuktól. Megnéztem a *Részegek* című vizsgájukat, ahol szemet szűrt Labán Roland. Egy határozott, különleges megjelenésű srácot láttam, aki jól működik Jázminnal. A helyzet ironiája, hogy nem csak Edvi Henit ismertem meg a Marsra

Magyar! forgatásán, hanem Rolit és másik színészetet, Klárit is. A két dolognak semmi köze egymáshoz, nem azért választottam őket, mert összeismerkedtem velük, már a sorozat forgatása előtt is Roliban gondolkodtam. Viszont, a forgatás alatt végig gondolkodtam, hogy beszéljek-e Rolival, ám ezt elvettem. Mivel ekkortájt engedtem el az első ötletemet és kezdtem újra tervezni. Inkább megvártam a szeptembert, hogy valamilyen körvonalak legyenek előttem és akkor kerestem meg Rolit. Szerencsére ő is boldogan vállalta.

17. ábra Német Klára

Henit, a barátnőt a szintén ötöd éves Német Klára játssza. Ahogy Rolival, így Klárral is a Marsra Magyar! forgatásán ismerkedtem meg. Kláriban is gondolkodtam a másik ötletemhez, ott egy másik színésznőt játszott volna Jázmin mellett. A forgatás alatt végig agyaltam, hogy beszéljek-e vele, de végül úgy ahogy Roli esetében is, inkább szeptemberben kerestem meg Klárit. Nagyon vicces volt az első telefonbeszélgetésünk. Elmondtam röviden, hogy miről szólna a történet, mire Klári egyből rávágta, hogy van egy kolléga nője, aki pont ebben van. Nem

tudta, hogy tudom, hogy mi a helyzet Henivel. Persze utána letisztáztuk az egészet, ekkor már

feldobta, hogy azért mielőtt belevetjük magunkat úgy igazán a dologba, azért beszéljek egyszer Henivel. Természetesen én is mondtam, hogy mindenképp fogok csak akkor szeretnék már, amikor legalább szinopszisom van, amit azután a beszélgetés után el is kezdtem megírni. Egyébként Klári is örült a megkeresésnek, annak meg pláne, hogy Jázminnal együtt játszhatnak, hisz nagyon jóban vannak, de már jó ideje nem tudnak együtt dolgozni, hisz Klári Nyíregyházán, Jázmin pedig Győrben játszik.

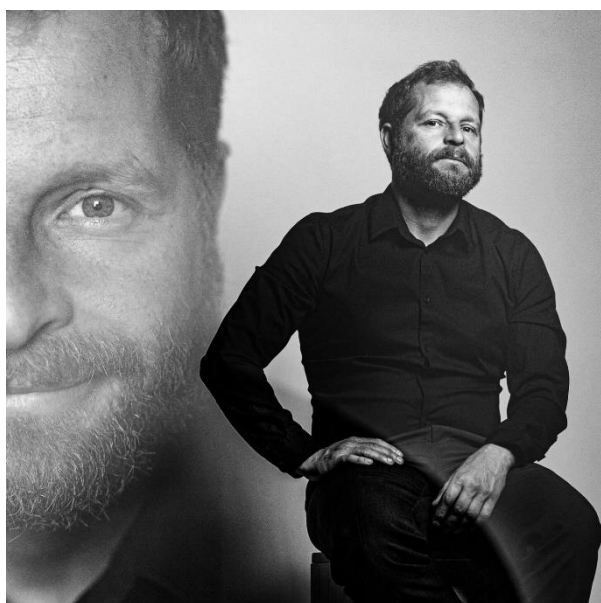
Jázmin egy közeli családtagja egész nyáron egy gyermekelhelyezési peren ment keresztül, ami Jázmint is nagyon megviselte. Amikor szeptemberben először beszéltünk az ötletéről, azt mondta, hogy ez valami isteni jel lehet, hogy ezt szeretném csinálni és elmondta, hogy a családtagja másnap megy a záró tárgyalásra. Rolinál is meglehetősen beleválasztottam, hisz Roli tavaly lett fiatal apuka. Kislánya, Julcsika nemsokára már egy éves lesz így maximálisan tudott azonosulni Lénárd fiatal apa karakterével. Klári ikertestvére pedig jogot tanul a PPKE-n. Tehát neki is volt miből táplálkoznia, hogy milyen is egy joghallgató élete.

18. ábra Krupa Marcell, saját fotó

Olivér megtalálása nagy kihívás volt. Nagyon sokáig kerestük, hogy ki lenne megfelelő. Sajnos mivel egy öt éves kisfiú, nehéz volt olyan fiatal fiút találni, aki el is tudná játszani amit kell. Körülbelül két héttel a forgatás előtt sem volt még Olivérünk. Ekkor már kezdtem picit kétségbe esni. Végül édesanyám segítségével sikerült egy megfelelő kisfiút találni. Anyukám egyik munkatársa ságóként dolgozik a Hevesi Sándor Színházban Zalaegerszegen és körbe kérdezett, nincs-e esetleg valakinek egy rátermett gyerkőce a feladatra. Az egyik díszletes nagyon megörült, aki történetesen Krupa Márton vagyis Marcika édesapja volt. Meg is beszéltünk egy találkozót, ahol kicsit ismerkedtünk. Marcika elég lassan nyílt meg, de a végén már lepacsizott velem. Anyukája, Fanni elmondta, hogy a színházban volt már színpadon és van is benne érdeklődés a

színészet felé csak mivel még fiatal nem igazán mozgott sokat ilyen körökben. Pár nappal későbbre meg is beszéltünk egy újabb találkozót, ahol egy picit elkezdtük próbálgatni Marci szövegeit. Sajnos mivel ekkor már két hét sem volt vissza a forgatásig, nem igazán tudtam találkozni Marcival mivel Kaposváron kellett a helyszíneket és minden egyebet lefixálni. Ha visszamehetnék biztos, hogy megpróbálnék még időt szakítani, hogy tudjak még Marcival lenni. Sokan mondták is, hogy a gyerekekkel sokat kell foglalkozni, megfelelően fel kell készíteni a feladatra. Úgy érzem tudtam volna még többet tenni. Összességében megvagyok elégedve Marcival. Nagy kihívás volt gyerekekkel forgatni, de egyszer mindent el kell kezdeni. Szerintem kihoztuk a maximumot minden jelenetéből.

19. ábra Fándly Csaba

Amikor Szabi karakterét alkottam meg, egyből Fándly Csaba jutott eszembe. Küllemre, stílusra és jellemre is teljesen egyezett. Volt szerencsém már látni a Csiky Gergely Színházban, illetve nem egyszer találkoztam vele az egyetemen is, mivel a jelenlegi másodéves színész osztály egyik osztályfőnöke. Meg is kerestem, felvázoltam neki nagyvonalakban, hogy mit szeretnék és rábólintott. Szerettem volna vele is találkozni a forgatás előtt személyesen azonban ez sajnos nem jött össze. Csabinak épp bemutatója közeledett a Csiky színházban és reggeltől

estig próbált. Viszont telefonon egyeztetettünk átbeszéltük a könyvet és Szabi karakterét.

7. Látványvilág

Amikor már kezdett összeállni a történet elkezdtünk gondolkodni operatőrömmel, Kováts Domonkossal vagyis Dobival. Egy nagyon valóságos világot szerettünk volna teremteni. Semmi stilizáció. Sajnos látványtervezőt is elég későn tudtunk találni. Első körben az egyetemen kerestem, viszont eléggé leterheltek voltak a vizsgaidőszakban. Rengeteg vizsgájuk és tennivalójuk volt így sajnos senki nem tudta vállalni a filmet. Majd Dobival gondolkodtunk és beugrott neki Urbancsek Adél neve, aki néhány éve végzett szintúgy a művkaron. Adél készségesen segített, egyetemi évei alatt nem igazán volt tapasztalata filmben való munkával, de nagyon profin csinált mindent. Rengeteg dolgot hozzatett, amik nekünk biztos, hogy soha nem jutottak volna eszünkbe. Többek között, hogy Anna mélyrepülését a ruhatára fakulásával is lehetne követni. A film elején még elég rikító és mintás ruhákban van. Az utolsó jelenetben meg már egy színtelen szürke melegítő együttes van rajta. Emellett minden karakterhez rendelt egy-egy színt. Anna és Lénárd ellentétes színeket kaptak. Heni és Anna hasonló árnyalatokban voltak. Olivér pedig viselte az apja és az anyja színeit is. A helyszín, amit a leginkább bekellett rendezni látványilag, az Anna lakása volt. A négyből két teljes napot csak itt forgattunk és elengedhetetlen volt, hogy egy belakott lakás érzetét keltse. Kértünk képeket a szereplőktől, azokat elhelyeztük a lakásban. Csináltunk egy kis gyerek sarkot a nappaliban Olivérnek. Csináltunk bírósági papírt, illetve én szerkesztettem külön kelléknek egy névjegykártyát.

20. ábra Névjegykártya, saját kép

Az egyik legnagyobb munka egy díszlet építése volt, amiben Anna forgat. Ezt én és kollégáim, Rostási Ádám építettük fel, az egyetemi mozgóképes stúdióban. Adél utasításai alapján.

21. ábra Egyetemi stúdió, saját kép

22. ábra Egyetemi stúdió, saját kép

8. *Helyszínválasztás*

Sokat gondolkodtam, hogy hol forogjon a film. Budapest vagy Kaposvár. Úgy gondolkodtam, hogy ahol megtaláljuk a legmegfelelőbb helyszíneket, oda megyünk. Azzal is számoltam, hogy akár több helyen lesz forgatva és költözik a stáb viszont szerencsére mindent megtaláltunk Kaposváron. Egyik helyszínünket a gyártásvezetőm, Kaspár Gyöngyvér tudta elintézni. Online keresgélünk apartmanokat és rátaláltunk az Ózon apartmanra, a sportcsarnok mögött. További belső helyszínünk a Noir Cafe volt, a főtér mellett, ahova szívesen beengedtek minket. Ezek mellett forgattunk a latinkában vagyis új nevén a K Központban. Itt vettük fel Anna öltözös jeleneteit, amit az egyetemi stúdióval csaltunk össze, mintha egy helyszín lenne. Több belső helyszínünk nem volt, a maradékot mind a városliget különböző pontjain forgattuk. Előzetesen Dobi és én elkezdtünk keresgélni potenciális helyszíneket. Majd mikor nagyjából letisztult, hogy mit, hol fogunk felvenni mindenhova elmentünk és nagyjából benéztük a képeket. Ezeket utána felvittük egy táblázatba, ahol a forgatás alatt is tudtuk követni, hogy adott jelenet hány beállítás, milyen objektív és egyéb általunk beleírt megjegyzéseket is tudtunk olvasni belőle. Az előkészületi fázis egy nagy mumusa nekem mindig a helyszín keresés. Hosszú folyamat mire végre talál az ember olyan helyet, ahol szívesen forgatna, majd jön a telefonhívás. Sajnos az a tapasztalatom, hogy nagyon bizalmatlanok az emberek. Amint felhívok valakit állandóan jönnek a kérdések, kik vagyunk, mit akarunk? Ez ugye nem felnőtt film? Nem beszélve arról, hogy ha férfi hívja a helyszínhez való kontaktot szerintem még kevesebb esélye van, hogy rábólintanak. Pont így történt, hogy amikor már lassan a tizedik helyre telefonáltunk Dobival és visszautasítottak inkább kiadtam Gyöngyinek a feladatot, hogy legyen kedves helyet keresni és intézni a telefonokat. Egy órán belül meg is lett az Ózon apartman. Már csak egy napot kellett mondanunk Dobival, hogy mikor fogunk tudni elmenni, megnézni.

Én úgy gondolom, hogy a jó rendező ismérve, hogy felismeri, hogy ha valami nem megy neki és mer segítséget kérni. Nem pedig önfejlően csinál mindent és akkor sem ismeri be, hogy szenved, amikor mindenki tisztán látja, hogy szenved az adott dologgal. Szerencsére ebben Gyöngyi is megerősített, hogy jól tettem, hogy rábízta ezt a dolgot.

9. Operatőri munka

Dobit már tavaly júniusban megkerestem, hogy lenne-e kedve beugrani a diplomámba operatőrnek. Korábban is volt szerencsénk egymáshoz, de akkor más munkakörökben találkoztunk szaktársaim filmjeiben. Egy kicsit féltem először, hogy egy olyan operatőrrel fogok dolgozni, akivel még nem voltunk sosem rendező operatőr páros. Aztán az első megbeszélésünk után minden kételyem el szállt. Dobival egész végig teljesen egyre járt az agyunk. Nagyon nagy szerencse, hogy a filmes ízlésünk hasonló.

Két-három képet leszámítva az egész film kézből van fényképezve. Ezzel is szeretttük volna közelebb hozni a nézőt a történethez és a karakterekhez. Megállapodásunk volt, hogy nem plánozzuk túl a jeleneteket, mert időközben kiderült, hogy erre is hajlamosak vagyunk mindketten. A cél az volt, hogy amit tudunk azt egyben tartunk. Ezért van rengeteg jelenet, ahol Annát követi a kamera.

22. ábra Juhász Jázmin, mint Végvári Anna és Kovács Domonkos, werk fotó, saját

Nagyon szeretttük volna a veszekedős jelenetet is egyben felvenni. Eredetileg, amikor elkezdünk beszélni a jelenetről mindketten egy nagyon okosan kitalált és felplánozott jelenetet képzelünk el, szintén a *Marriage Story*-ból inspirálódva. Abban a filmben nagyon szépen vannak megválasztva a kép kivágatok és a szögek, illetve az, hogy mikor követi le a szereplőket a kamera és

mikor áll csak egy statívon, Majd egyszer csak jött az ötlet részemről, hogy mi lenne, ha egysnített lenne az egész. Elkezdünk tervezgetni, de túl macerásnak találtuk és időspórolás céljából inkább felplánoztuk. Majd a forgatáson, az első felvett plán után némán egymásra néztünk Dobival és összemoszolyogtunk. Mindketten tudtuk, hogy ugyanarra gondolunk. Legyen mégis egysnített. Így hát nekiálltunk bepróbálni az egészet az elejétől a végéig.

A képi világ megalkotásában nagy hatással volt ránk, a *Larry* című film, ahol szintén végig követjük a főhőst. Ebben a stílusban van egyfajta dokumentarista jelleg. Nincsenek annyira kitalálva a képek. Sokkal inkább csak követi a kamera a történeteket egyfajta szubjektív nézőként.

Ami szintén egy nagy vágyunk volt, hogy abban a formában megvalósíthassuk Szabi és Anna öltözői beszélgetését, ahogy a filmben is benne van. Szerettünk volna legalább egy olyan képet a filmbe, amit, ha egy szakmabeli meglát azt mondja, hogy ez igen! Úgy gondoljuk, hogy ez sikerült. Nem volt egyszerű, hogy hogyan állítsuk be a kamerát úgy a tükörrel szemben, hogy ne látszódjon, illetve a kompozíció a kamera mozgásának kezdőpontjától a végpontjáig szép maradjon.

Technikailag annak is nagyon örültünk, hogy Lőrincz Attila jóvoltából hozzájutottunk, egy Sony FX6-os kamerához, ami a Sony cinema kamerái közé tartozik. Persze van a mondás, hogy nem a drága kamerától lesz jó egy film, amivel egyet értek, de nagy segítséget tud nyújtani egy ilyen kamera, ha jól előnyünkre tudjuk fordítani a képességeit.

10. Forgatás

Négy forgatási napunk volt. Eredetileg úgy terveztük, hogy egyben lemegy az egész, négy egymást követő nap, viszont Juhász Jázmint nem engedte el a Győri Nemzeti Színház, mivel a negyedik napon már a főpróbahete kezdődött. Sajnos nélküle nem is tudtunk mit csinálni, mert Anna mindegyik jelenetben benne van. Illetve időközben az is kiderült, hogy Fándly Csabának sem működik a megbeszélt dátum. Így szétszedtük a forgatást két etapra. Az első etap egy három napos nekifutás volt, január 22. hétfőtől, 23. szerdáig. A második fele pedig a maradék egy nap, amit át kellett tolnunk február 12. Napjára. Adódott még probléma az időegyeztetésnél. Rolinak eredetileg hétfőn este jött volna, azonban három nappal a forgatás előtt a színház szólt neki, hogy be kéne ugrania egy előadásra. Mivel Sopronban volt a beugrás ezért az a nap ugrott Rolival. De szerencsére mindent megtudtunk cserélni időben. Csabával is volt egy apróbb gond. A negyedik nap előtti este tudta meg, hogy másnap délelőtt muszáj bemennie a színházba, így azon a napon volt körülbelül egy óra kényszerszünet, de szerencsére minden problémát el tudtunk hárítani.

Alapvetően én mindig nagyon síkideg szoktam lenni a forgatásaim alatt. Ez általában egy nagyjából öt hetes időszak. A forgatás előtt kezdődik nagyjából két héttel. Kezdek napról napra egyre stresszesebb lenni, nem eszem, nem alszom. Majd eljön a forgatás hete, ahol egész végig gyomoridegem van. Aztán amint véget ér a forgatás, jön a kéthetes levezető időszak. Nem egyszer volt, hogy 5-6 kilót le is adtam, annyira nem ettem. Pedig a forgatásaink mindig jó hangulatban szoktak zajlani, nem nagyon kellett idegeskedni. Mindig időben voltunk, de ha csúsztunk is, mindig behoztuk a lemaradást. Kívülre sosem szoktam mutatni, mert szerintem a stábra nincs jó hatással, hogy ha azt látják, hogy majdnem agyvérzést kapok, de azért viccesen megszoktam említeni, hogy igaz, hogy kívülről nyugodt és higgadt vagyok, belül végig sikítom az egészséget. Ez viszont a diploma munkámnál teljesen megváltozott. A film készítésének egyik fázisában sem voltam ideges egy pillanatig sem. Valami elképesztő nyugalom vett körül. Pedig szokás szerint jöttek velünk szembe akadályok, amiket meg kellett ugrani, de egy pillanatig sem volt pánikolás vagy idegeskedés. Végig gondoltuk, hogy mi a megoldás, majd cselekedtünk. De, ami a leginkább meglepett, hogy a forgatás alatt sem voltam ideges. Ez a második napon már annyira zavart, hogy ironikusan majdnem azért lettem ideges, mert nem voltam ideges. Már-már zavart, hogy miért nem kezdett el nőni a vérnyomásom. De talán ez annak köszönhető, hogy nagyon felkészült volt az egész stáb. Mindenki tudta, hogy mi a dolga és talán még én sem voltam ennyire biztos magamban.

23. ábra Juhász Jázmin és Én, werk fotó, saját

24. ábra 10-es jelenet felvétel előtti pillanatok, werk fotó, saját

Az első nap, ahogy említettem Anna lakásában forgattunk végig. Ezen a napon az összes olyan jelenetet forgattuk, amiben Annát egyedül látjuk otthon. Munkaidőben sem volt vészes, 13 órától este 19 óráig forgattunk. Három jelenetet vettünk fel. Kezdsnek, a 9-es jelenettel kezdtük, amiben Anna szöveget tanul, majd elindul az Olivérrel való találkozásra és a tükör előtt készülődik. Mikor ezzel kész voltunk átálltunk, a 14-es vagyis az utolsó jelenetre. Ebben kap Anna egy telefonhívást Lénárdtól majd végül itt dönti el, hogy felhívja az ügyvédet. Jázmin aznap este mondta, hogy ebben eléggé elfáradt. Elég sok szögből vettük fel a jelenetet ezáltal sokat kellett sírnia, amiben hamar kimerült. Mikor ezzel kész voltunk egy ebédszünetet követően beálltunk a 4-es jelenetre. Ebben a jelenetben ér haza Anna és bontja ki a bírósági levelet, miközben édesanyjával és kisfiával beszél telefonon. Összességében jól ment az első nap. Örültem is, hogy egy viszonylag könnyedebb nappal kezdünk, hogy legyen ideje összeszokni mindenkinek. Mint kiderült erre semmi szükség nem volt, mert már felvétel kezdés előtt úgy dolgozott össze mindenki és kommunikált pusztá pillantásokkal, mintha már húsz éve egy stáb lennénk.

25. ábra A 10-es jelenet próbája, werk fotó, saját

26. ábra A stáb a próbát figyeli, werk fotó, saját

Az első nap könnyedségéhez képest a második egy jóval hosszabb nap volt. Ez a nap 10:30-tól, este 21:30-ig tartott. Ezen a napon ért rá egyszerre Roli, Klári és Marcika is. Így ide kellett betenni minden közös jelenetet. Kezdsnek reggel a kollégiumban megbeszéltem Kelemen Jázminnal a rendező asszisztensemmel, hogy menjen el a stábbal a helyszínre, ami ismét Anna lakása volt. Mondtam, hogy kezdjenek beállni az első jelenethez, addig én elmegyek Marcival, Jázminnal és Rolival sütitni. Próbáltuk kicsit oldani Marcit. Ismerkedett vele Jázmin és Roli is. Majd a felvétel kezdés előtt fél órával megérkeztünk mi is setbe. A 11-es jelenettel kezdtünk, amiben Olivér és Anna a szőnyegen játszanak, majd hívatlanul beállít Lénárd. Marcika jeleneteinél mindenkit kiküldtem, aki nem kellett a felvételhez, hogy minél kevesebb legyen a zavaró tényező. A felvételek is csak vége csapóztuk, hogy ne parancsra kelljen csinálnia. Előtte Jázminnal is előre megbeszéltem, hogy majd bólintok neki, amikor elindul a felvétel és ő valahogy elkezd majd a jelenetet. Lőrincz Attila tanácsára, sosem csak annyit vettünk fel, ami a valódi jelenet. Volt, hogy 3-4 percet is adtunk nekik játszani és picit behelyezkedni a jelenetbe, amikor bólintottam Jázminnak, hogy kezdje el a rendes jelenetet. Miután ezzel végeztünk és még elkezdtünk volna átállni, még gyorsan felvettük Marcika hangját, az Annával való telefonbeszélgetéshez. Ekkor következett a veszekedős jelenet. Erre nem kevés időt számoltunk. Nem akartunk abba a hibába beleesni, hogy kifutunk az időből és a végén össze kell csapni, így egészen 16:30-tól 21:30-ig forgattuk. Két részre bontottuk az egészet. A jelenet eleje, amikor Anna még Henivel beszélget. Azt felvettük először, majd Dobival átbeszéltük, hogy hogyan tovább. Nagyjából 18 óra körül álltunk neki a második felének, ami már maga volt a tényleges veszekedés. Az elejét felvettük felplánozva, ahol indokolatlan lett volna az egysnitt, majd mikor ezzel megvoltunk, elkezdtem bepróbálni Jázminnal és Rolival, hogy milyen koreográfia alapján haladjon a veszekedés, ki, mikor, mit csinál, hova megy, mit mond. Mikor már nagyjából nekik is megvolt Dobi is elkezdte kamerával hozzánézni a mozgást. Mikor nagyjából ez is összeállt, még Jónás, a helyszíni hangmérnököm is beállt a táncba és elkezdte nézegetni, hogy hogyan tud úgy mozogni Dobi mögött, hogy ne lógjon képhatáron belül a boom-al, illetve ne legyen árnyéka egyik falon se. Nagyon jó élmény volt a nulláról összerakni a jelenetet. Mindenki figyelte minden lépésünket, mi pedig öten teljesen belemélyültünk a jelenetbe. Viccesen oda is bökttem Jázminnak, hogy "Látod, ezért kellett erre ennyi idő." amikor a próbák végére értünk, mivel előtte este még kérdezte is tőlem, hogy erre a jelenetre miért hagytunk ennyi időt. Mondtam neki már akkor is, hogy ez egy nehéz jelenet nekünk is és nekik is az lesz színészileg, mire azt válaszolta, hogy "De hát csak veszekedni kell. Az nem olyan nehéz. Az emberből könnyen jön a gonoszság." Ez volt az a pillanat, amikor megértette, hogy mi, miért történik. Miután mindenki tudta, hogy

mikor, hol a helye rákészültünk a felvételre. Megkérdeztem a színészeket, hogy szerintük hány felvétel van ebben a jelenetben. Ugyanazt felelték, amire én is gondoltam. Három. Hangzott el. Az első kettő felvétel után nagyon kivolt mindenki fáradva. A színészekből sokat kivett a jelenet intenzitása, Dobinak sem volt túl könnyű nagyjából öt percen keresztül kézben tartani egy 8 kilós kamerát. Az utolsó nekifutás előtt kapott mindenki tíz perc pihenőt. Közben külön beszéltem Jázminnal és Rolival is. Majd mikor mindenki készen állt, mondtam a színészeknek, hogy indítsák majd el a jelenetet. Láttam, hogy az utolsóra nagyon rákészültek. Percekig csak a földet bámulták mozdulatlanul. Így elkezdtünk forogni és amikor jónak érezték elkezdték. Leírhatatlan élmény volt a másik szöbából végig nézni az egészet. Mindenki érezte, hogy most valami különleges történik, amit az is jelez, hogy mikor leállítottam a jelenetet a végén és hirtelen mindenki beszabadult a nappaliba, 1-2 percig mindenki néma csöndben volt. A stáb és a színészek is érezték, hogy ez volt az a felvétel. Akármerre néztem, mindenkitől ugyanazt a döbbsent arcot láttam visszaköszönni. Elég emlékezetesen sikerült zárni a második napot.

27. ábra A 10-es jelenet forgatása előtt, werk fotó, saját

28. ábra A 10-es jelenet forgatása közben, werk fotó, saját

A harmadik napon egy kivétellel, csak külső jeleneteket forgattunk. Ez a nap 10:30-tól 19:30-ig tartott. A délelőtti a városligetben töltöttük. Először felvettük Olivér maradék jelenetét, a 8-as jelenetet, ahol Anna és kislánya a parkban sétálnak. Ennek végeztével felvettük a 10-es jelenetet, amely a végleges vágatból teljesen kikerült. Ebben a rövid jelenetben Anna egy üres játszótér előtt ül. Tempójában kicsit belassította a filmet és mivel nem hangzik el benne semmi ezért úgy döntöttünk, hogy megváltunk ettől a jelenettől a vágószobában. Ezután a 13-as jelenet következett, melyben Anna és Heni az utcán beszélgetnek és a főszereplő kiönti szívét barátnőjének. Ezt követően jött az ebédszünet, ami után lesétáltunk a Cafe Noir-ba, ahol a lányok kávézós jelenetét forgattuk. 19:00-kor pontban befejeztük a napot. Mindenki elégedett

volt velem az élén. Nagyon jó három napot zártunk. Ekkor már elejtettem mindenkinek, hogy február eleje-közepe lesz a negyedik nap. Ekkor még fix napot nem tudtam mondani.

29. ábra A 11-es jelenet forgatása közben, werk fotó, saját

30. ábra Az 1-es jelenethez való előkészület, werk fotó, saját

Január végén letisztázódott, hogy február 12. Lesz a negyedik forgatási nap. Erre a napra hagytuk az összes olyan jelenetet, amelyben Anna és Szabi szerepelnek, illetve amiben Anna az öltözőjében van. Erre a napra öt jelenet maradt. Három jelenet Anna forgatásán, a stúdióban játszódott, a másik kettő pedig az öltözőjében. A nap 7:00-tól 19:30-ig tartott. Mivel előtte este derült ki, hogy Csabának muszáj elmennie a színházba nagyjából egy órára, így kénytelenek voltunk betenni nagyjából 10-től 11-ig egy kényszerszünetet. A stúdióban csak közös jelenete volt Annának és Szabinak, így nem tudtunk mit csinálni. Egy órára pedig felesleges lett volna átmennünk a K Központba, az öltözős jeleneteket elkezdni felvenni, mert mire beálltunk volna Csabi már visszaér. A 7-es jelenettel kezdtük, ami közvetlen a veszekedés után játszódik. Itt Anna csak áll a set közepén és teljesen a előtte este lezajlott veszekedés hatása alatt van. Szabi próbálná instruálni, de a lány csak testben van ott. Mikor ezzel végeztünk, átálltunk az 1-es jelenetre. Csabának ekkor kellett elmennie, viszont mivel ez is egy egysíntes jelenet, amíg nem jött vissza addig elkezdtük bepróbálni nélküle. Időközben Csaba visszaért és befejeztük a jelenetet és nekiláttunk az utolsónak a stúdióban, ami az 5-ös volt. Ebben a jelenetben Anna felhívja Lénárdot, hogy találkozót kérjen. Előző este bontotta fel a bírósági levelet. Egész nap ekörül forognak gondolatai. Szerencsére annyira jó tempóban haladtunk, hogy másfél órával a kiírt ebédszünet előtt végeztünk. Ezt követően költözött át a stáb a K Központba, hogy felvegyük a fennmaradó két jelenetet. A 12-es jelenettel kezdtük, ahol Szabi és Anna beszélgetnek. Ezt nem volt egyszerű felvenni. Nagyon nehéz volt megvalósítani a Dobi és én általam előre kigondolt kamera mozgást, mivel a kamera teljesen tükörrel szemben volt. Végül nagy nehezen sikerült, ennek ellenére ebből a jelenetből lett a legtöbb take. Böven tíz nekifutás felett jártunk, mikor sikerült felvenni azt, amivel megelégedtem. Nem mondom, láttam már a színészeket is, hogy kezdem kihozni őket a sodrúkból. Próbáltam lazítani őket, hogy nem miattuk kell újra venni és nincs gond a játékkal, egyszerűen nagyon nehéz, hogy a kamera

végig láthatatlan legyen és remegés nélkül egyenletesen mozogjon úgy, hogy közben Dobi csak alulról tudja húzni egy madzagon, máskülönben látszana. Végül sikerült felvenni így már csak az utolsó jelenet maradt, ami nem volt más, mint a 2-es. Itt tulajdonképpen semmi különös nem történik, Anna a nap végén lemossa a sminkjét és elindul a Henivel való találkozásra. Itt már mindenkin érződött a fáradtság. Végül sikerült időben elvégezni mindennel.

31. ábra Kováts Domonkos a 3-as jelenet forgatása előtt, werk fotó, saját

32. ábra A stáb egy része az első forgatási napon, werk fotó, saját

Összességében nagyon jól éreztem magam a forgatás mind a négy napján. Még most sem tudom, hogy hogy nem voltam még csak egy kicsit sem ideges egy percig sem. Nagyon jó volt a közös munka a színészekkel. Az általam és Dobi által összeszedett stáb nagyon jól szuperált. Hatalmas élmény volt, amit sosem fogok elfelejteni. Végig azt éreztem, hogy valami jót csinálunk és értéket teremtünk. Mindenkit megkérdeztem, hogy hogyan érezte magát, szerencsére mindenki pozitívan nyilatkozott. Persze ez egy munka volt és nem szórakozni járnak az emberek a munkába, de szerintem nagyon fontos, hogy ne legyen feszültség és rosszérzés senkiben, mert sokkal gördülékenyebb minden. Minden nap időben végeztünk, ha volt is kis csúszás nap közben, mindig behoztuk nap végére kompromisszumok nélkül. Hiányzott is másnap, hogy miért nem forgatunk.

33. ábra Stáb fotó a második nap végén, werk fotó, saját

34. ábra Stáb fotó a negyedik nap végén, werk fotó, saját

11. Utómunka

11.1 Vágás

23. ábra Vágási munkálatok, saját kép

Az utómunka szokás szerint a vágással kezdődött. Az előző filmjeimet mind én vágtam. Nagyjából tíz éve vágok már rendszeresen és nagyon szeretek is. Azonban most úgy döntöttem, hogy vágóra bízom a vágó munkát. Szerettem volna kipróbálni, hogy milyen külön editorral dolgozni. Gyöngyitől meg is kaptam Szikora Emese, másnéven Pindúr elérhetőségét. Gyöngyi is a saját diploma munkáján dolgozott Pindúrral tavaly. Még decemberben kerestem meg és gondolkodás nélkül igent mondott. Emese, az SZFE-n tanul, jelenleg másodéves filmvágó szakon.

Amint véget ért a forgatás a február 12-i héten, azon hétvégén mentem is Budapestre, hogy nekilássunk az első nyers vágat összerakásának. Péntektől vasárnap delutánig voltam Pindúrral. Az SZFE egyik vágószobájában voltunk végig. Végül három vágási session volt szükséges, hogy elkészüljön a végleges vágat. Az első nyerszet és a második vágatot együtt raktuk össze. A harmadik vágatot itthon raktam össze, a második kollektív diploma konzultációra, majd a konzultáción hallottak után felmentem Pindúrhoz még egyszer, ahol elkészült a picture lock verziója a filmnek.

11.2 Hangutómunka

A hangutómunkát, a forgatáson is résztvevő hangmérnököm, Oláh-Székely Jónás készíti. Jónás szintén az SZFE-re jár. Dolgozott már sok diplomamunkában és egy nagyon értelmes és szakmájához nagyon értő embert ismertem meg a személyében. Március környékén felreppent a hír, hogy valószínűleg a Kultik Moziban lesz a diploma védésünk, ahol kiváló minőségű hangrendszer van, így Jónással egyeztettem, hogy mit javasol, milyen rendszerre legyen keverve a film hangja. A Dolby 5.1-ben állapodtunk meg, így hangban is a maximumot

tudja majd nyújtani a film. Nagyjából 20 napot fog neki igénybe venni a keverés. Emellett utózőrejezi is a teljes filmet.

11.3 Color grading

A hangkeveréssel egyidőben készül a film color gradingje is. A színezést Kováts Domonkos és jómagam vállaltuk. DaVinci Resolve-ban színeződik a film, amivel, ha elkészültünk elvisszük Lőrincz Attilához, aki átfut rajta, mint független szem. Illetve ellenőrzi is majd a munkánkat. Dobival már egy ideje elkezdtünk elmerülni a DaVinci rejtelseiben, de azért még távolról sem lehet ránk mondani, hogy profi colorist lenne bármelyikünk is. Viszont egy nagyon jó tanulási lehetőségnek tartjuk ezt is. Megcsináljuk ahogy tudjuk, majd Attila befejezi és véglegesíti, mi pedig ott leszünk vele és tanulunk, hogy legközelebb mit kellene máshogy.

11.4 Filmzene

Régóta tudtam, hogy szeretnék zenét a diplomamunkámhoz. Nagyon fontos aspektusa a filmeknek a zenei aláfestés. Sok esetben segít ráerősíteni érzésekre vagy épp kiváló hangulatteremtőként is tud szolgálni. Magamat is nagy filmzene kedvelőnek tartom ezért elengedhetetlennek tartottam, hogy a filmben legyen zene. A zeneszerzőm Andorka Márton. Innen is köszönöm Csoma Sándornak, hogy megadta Marci kontaktját. Marcival szintén még decemberben beszéltem. Elmentem hozzá, vittem neki temp-eket, amikből ki tud indulni. Tisztáztuk, hogy nagyjából mit szeretnék, illetve, hogy ő hogyan dolgozik. Függetlenül attól, hogy szeretem a filmzenét abban egyetértettünk, hogy nagyon óvatosan kell majd bánni a zenével. Nagyon kevés helyen fog csak megszólalni konkrét zene, ahol meg is szólal ott is csak egy-két hangszer. Amire inkább szeretnénk rámenni Marcival, az a sound design. Inkább valamilyen atmoszféra teremtő hangeffekteket szeretnénk többet használni, illetve a sound design segítségével szeretnénk éreztetni, hogy éppen mi játszódik le Anna fejében.

12. Összegzés

Hosszú út áll mögöttem és filmem mögött. Lassan egy éve, hogy elkezdtem vele foglalkozni. Sok álmatlan éjszaka és rengeteg élmény fűződik hozzá, amiket sosem fogok elfelejteni. Úgy gondolom, hogy elejétől a végéig egy jó projekt volt. Bárki akinek meséltem róla, hozzátette, hogy egy fontos témát boncolgat a film és jó, hogy mer ennek hangot adni.

Az előkészületektől egészen az utómunka végéig minden akadályt probléma mentesen megugrott a projekt. Végre foglalkoztam gyerekszínésszel is. Nagy kihívás volt, de szerintem tudásomhoz képest a lehető legjobban tudtam megoldani a helyzetet.

Nem egyszerű támogatás nélkül még egy ilyen kis munkát sem létrehozni. Az egész nyaramat végigdolgoztam, hogy megtudjak teremteni egy költségvetést a filmhez, amiből tudunk gazdálkodni. Minden centnek megvolt a helye és szerintem jó helyre is került.

Szerencsére tanáraink megerősítettek abban is, hogy ismét sikerült fejlődnöm és egy újabbat előre lépnem. Természetesen már most is látom, hogy mit lehetett volna máshogy, mire kell még legközelebb jobban odafigyelnem. Úgy gondolom, hogy egy jó szakember mindig tanul és sosem tudja azt mondani, hogy kész vagyok, nincs hova tovább.

Szeretnék a filmmel egy szép lezárást adni Kaposvári éveimnek, amire büszkén emlékszem mindig vissza az itt szerzett többi emlékemmel együtt. A jövőben szeretném mindenképp fesztiválokon is megmérettetni a filmet, hogy még több visszajelzést kapjak a munkámra.

Meglátjuk az egyetem után merre sodor az élet, abban biztos vagyok, hogy maradok a filmszakmában. Ötödikes korom óta tudom, hogy ez az, amivel szeretnék foglalkozni és merem remélni, hogy életem végéig így is marad. A problémák és nehézségek ellenére ez egy csodálatos szakma. Ha valaki a rabjává válik nehezen szabadul tőle. Annál varázslatosabb dolog számomra nincsen, hogy valamit elképzelek a fejemben, amit csak én látok és értek. Majd ez a valami életre kel, pont úgy ahogy elképzeltem. Van ebben az egészben valami felfoghatalan, ami megbabonáz. Talán ezért is szerettem bele a filmek világába.

13. Köszönetnyilvánítás

Hol is kezdjem, annyi-annyi név van, amit szeretnék felsorolni. Most kezdődik az oscar-os köszönőbeszéd. Első körben szeretném megköszönni konzulensemnek, Rumann Gábornak, hogy az elejétől kezdve foglalkozott a projekttel és rengeteg jó tanácsot kaptam tőle amik nem csak a filmet erősítették, hanem én is tanulhattam belőlük.

Nagyon hálás vagyok Kovács Domonkosnak, hogy elvállalta az operatőri munkát és hogy a nulladik perctől kezdve maximális odaadással állt a filmhez. Rengeteg energiát fektetett Dobi a filmbe. Együtt raktuk össze az egészet. Feltétel nélkül megbízott bennem, amit nagyon köszönök. Nélküled nem ismertem volna meg két kiváló szakembert, Oláh-Székely Jónás és a korábbi Rippl hallgatót, Gergely Marcellt, akiknek a szakértelme és tapasztalata sokat dobott a mi hozzáértésünkön is.

Szeretném megköszönni színészeimnek, az odaadó munkát és hogy tudtak időt szakítani rám. Leginkább a három végzős hallgatónak, akiknek pontosan tudom, hogy mennyi dolga van az utolsó évükben. Köszönöm Juhász Jázminnak, hogy bizalmat szavazott nekem, már akkor amikor még egy kézzel fogható gondolatom sem volt a filmről.

Köszönöm mindenki segítségét, aki rám szánta az idejét, hogy a projekt bármely szakaszában konzultáljon velem. A tanárainknak, barátainknak, külsős szakmabeieknek, Wágner Leventének és K. Kovács Ákosnak.

Nagyon köszönöm Lőrincz Attila segítségét, hogy eszközöket biztosított a filmhez, amik nélkül nem tudtunk volna olyan színvonalú munkát letenni az asztalra, amilyenre sikeredett.

Végül, de nem utolsó sorban hatalmas köszönettel tartozom a teljes stábornak és az utómunka szakembereknek. Nem tudok felsorolni mindenkit, a film stáblistája jobb hely erre. Köszönöm nektek a feltételek nélküli segítségeket, munkátokat és odaadásotokat a projekttel kapcsolatban. Mindenki tudási szintjének 110%-át hozta. Minden szavamra figyeltetek és azonnal teljeítettétek az összes kérésemet.

Száz szónak is egy a vége, mindenkinek köszönök mindent, akinek bármilyen köze van a filmhez és akár csak egy szóval is hozzájárult ahhoz, hogy ez a munka olyan legyen, amilyen lett.

Öröm volt a közös munka.

14. Képjegyzék

1. ábra - Edvi Henrietta - <https://marsramagyar.hu/edvi-henrietta/>
2. ábra - Labán Roland, mint Dobi Lénárd és Juhász Jázmin, mint Végyvári Anna, werk fotó, saját
3. ábra - Jelenet a *Marriage Story* című filmből
<https://www.gq.com/story/marriage-story-director-noah-baumbach-breaks-down-that-explosive-fight>
4. ábra - Labán Roland, mint Dobi Lénárd és Juhász Jázmin, mint Végyvári Anna, werk fotó, saját
5. ábra - Jelenet a *Marriage Story* című filmből
<https://film-grab.com/2020/08/07/marriage-story/#bwg2480/153340>
6. ábra - Juhász Jázmin, mint Végyvári Anna, werk fotó, saját
7. ábra - Jelenet a *Marriage Story* című filmből
<https://film-grab.com/2020/08/07/marriage-story/#bwg2480/153377>
8. ábra - Jelenet a *Kramer kontra Kramer* című filmből
<https://parkapcsolattanacsadas.hu/kramer-kontra-kramer/>
9. ábra - Részlet a 4. jelenetből, saját fotó
10. ábra - Részlet a 7. jelenetből, saját fotó
11. ábra - Részlet a 3. jelenetből, saját fotó
12. ábra - Részlet a 10. jelenetből, saját fotó
13. ábra - Részlet a 12. jelenetből, saját fotó
14. ábra - Én és Juhász Jázmin, 2023-as vizsgafilmem forgatásán, werk fotó, saját
15. ábra - Juhász Jázmin
<https://www.facebook.com/photo?fbid=10161142296099530&set=pcb.10161142305104530>
16. ábra - Labán Roland
<https://marsramagyar.hu/labán-roland/>
17. ábra - Német Klára
<https://marsramagyar.hu/nemet-klara/>
18. ábra - Krupa Marcell, saját fotó
19. ábra - Fándly Csaba
<https://www.csiky.hu/tarsulatunk/fandly-csaba/>

- 20. ábra - Névjegykártya, saját kép
- 21. ábra - Egyetemi stúdió, saját kép
- 22. ábra - Egyetemi stúdió, saját kép
- 22. ábra - Juhász Jázmin, mint Végvári Anna és Kováts Domonkos, werk fotó, saját
- 23. ábra - Juhász Jázmin és Én, werk fotó, saját
- 24. ábra - 10-es jelenet felvétel előtti pillanatok, werk, saját fotó
- 25. ábra - A 10-es jelenet próbája, werk, saját fotó
- 26. ábra - A stáb a próbát figyeli, werk, saját fotó
- 27. ábra - A 10-es jelenet forgatása előtt, werk, saját fotó
- 28. ábra - A 10-es jelenet forgatása közben, werk, saját fotó
- 29. ábra - A 11-es jelenet forgatása közben, werk, saját fotó
- 30. ábra - Az 1-es jelenethez való előkészület, werk, saját fotó
- 31. ábra - Kováts Domonkos a 3-as jelenet forgatása előtt, werk, saját fotó
- 32. ábra - A stáb egy része az első forgatási napon, werk, saját fotó
- 33. ábra - Stáb fotó a második nap végén, werk, saját fotó
- 34. ábra - Stáb fotó a negyedik nap végén, werk, saját fotó
- 35. ábra - Vágási munkálatok, saját kép

15. Tartalmi kivonat

Engedd, hogy boldog legyen

Börcz Ádám

Mozgóképkultúra és médiaismeret alapképzési szak

Rippl-Rónai Művészeti Intézet

Belső témavezető: Rumann Gábor, művésztanár, Rippl-Rónai Művészeti Intézet

Filmem, egy fiatal színésznő gyermekelhelyezési perbe keveredéséről szól. A lánynak rá kell jönnie, hogy a gyermek nevelés és a karrier építés ilyen fiatalon nem összegyeztethető. Műleírásomban ezen film elkészültét követi elejétől a végéig. Sok mindent tapasztaltam. Nagyon jó hangulatú volt a forgatás és a projekt minden akadályt elsőre megugrott. Egy kreatív tanulási folyamat volt.

16. Nyilatkozatok

NYILATKOZAT

Böröz Ádám (név) (hallgató Neptun azonosítója: DW5H5N)
konzulenseként nyilatkozom arról, hogy a
záródolgozatot/szakdolgozatot/diplomadolgozatot/portfóliót¹ áttekintettem, a hallgatót az
irodalmi források korrekt kezelésének követelményeiről, jogi és etikai szabályairól
tájékoztattam.

A záródolgozatot/szakdolgozatot/diplomadolgozatot/portfóliót a záróvizsgán történő
védésre javaslom / nem javaslom².

A dolgozat állam- vagy szolgálati titkot tartalmaz: igen nem³

Kelt: 2024. év 4. hó 23. nap

belső konzulens

¹ A megfelelő dolgozattípus meghagyása mellett a többi típus törlendő.

² A megfelelő alá húzandó.

³ A megfelelő alá húzandó.

NYILATKOZAT

a záródolgozat/szakdolgozat/diplomadolgozat/portfólió¹ nyilvános hozzáféréseiről és eredetiségéről

A hallgató neve: Böröcz Ádám

A Hallgató Neptun kódja:

DW5H5N

A dolgozat címe:

Engedd, hogy boldog legyen

A megjelenés éve:

2024

A konzulens intézetének neve:

Rippel-Rónai Művészeti Intézet

A konzulens tanszékének a neve:

Kijelentem, hogy az általam benyújtott záródolgozat/szakdolgozat/diplomadolgozat/portfólió¹ egyéni, eredeti jellegű, saját szellemi alkotásom. Azon részeket, melyeket más szerzők munkájából vettem át, egyértelműen megjelöltem, és az irodalomjegyzékben szerepeltettem.

Ha a fenti nyilatkozattal valótlan állítottam, tudomásul veszem, hogy a záróvizsga-bizottság a záróvizsgából kizár és a záróvizsgát csak új dolgozat készítése után tehetek.

A leadott dolgozat, mely PDF dokumentum, szerkesztését nem, megtekintését és nyomtatását engedélyezem.

Tudomásul veszem, hogy az általam készített dolgozatra, mint szellemi alkotás felhasználására, hasznosítására a Magyar Agrár- és Élettudományi Egyetem mindenkor szellemi tulajdon-kezelési szabályzatában megfogalmazottak érvényesek.

Tudomásul veszem, hogy dolgozatom elektronikus változata feltöltésre kerül a Magyar Agrár- és Élettudományi Egyetem MATER Hallgatói Dolgozatok repozitóriumába. Tudomásul veszem, hogy a megvédett és

- nem titkosított dolgozat a védést követően
- titkosításra engedélyezett dolgozat a benyújtásától számított 5 év eltelte után

nyilvánosan elérhető és kereshető lesz az Egyetem MATER Hallgatói Dolgozatok repozitóriumában.

Kelt: 2024 év 4. hó 23. nap

Hallgató aláírása

¹ A megfelelő dolgozattípus meghagyása mellett a többi típus törölendő.

² A megfelelő dolgozattípus meghagyása mellett a többi típus törölendő.